

By og Havn
Nordre Toldbod 7
1013 København

Sebastian Schjelde Nørrevang
(ssn@byoghavn.dk)

Tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens §19 til mellemoplag og genanvendelse af lettere forurenede jord på Enghave Brygge, 2450 København SV, matr. nr. 1704a, 1704b, 1634, 1520a, 1562, 1563, 1605, 1602, 1611 og 1600 Udenbys Vester Kvarter

8. marts 2023

Sagsnummer
2023-0050293

Dokumentnummer
2023-0050293-10

I forbindelse med anlæggelsen af nye kanaler, et nyt vejareal, hvorunder der skal være nye hovedforsyningsledninger, samt omlægning af eksisterende fjernvarmeledning på Enghave Brygge, har MOE A/S på vegne af By & Havn søgt om tilladelse til midlertidigt jordoplag og genanvendelse af forurenede jord.

Da den ønskede midlertidige oplægning og genanvendelse af forurenede jord kan indebære en risiko for forurening af jord og grundvand, kræver denne del af projektet en vurdering efter § 19, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven (jf. lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019).

På baggrund af ansøgning fra MOE A/S meddeler Område for Miljø og Byliv tilladelse i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 1, på følgende vilkår:

Oplægning og genanvendelse af jord ved omlægning af eksisterende fjernvarmeledning

1. På matr.nr. 1520a og 1563 Udenbys Vester Kvarter må der oplægges ca. 4.700 m³ ikke forklassificeret jord, der ikke syner og/eller lugter forurenede, langs med udgravning af ledningstracé ved omlægning af fjernvarmeledning som beskrevet i ansøgningen. Jord, der syner og/eller lugter forurenede, skal bortskaffes til godkendt jordmodtager.
2. Den oplagte jord må tilbagefyldes i samme udgravning på matr.nr. 1520a og 1563 Udenbys Vester Kvarter.
3. Jorden fra udgravning til ledningstracé skal holdes adskilt fra øvrig forklassificeret jord i projektet.

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Jord og Grundvand
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

www.kk.dk

Midlertidigt mellemoplag af jord fra etablering af spuns omkring kommende kanaler samt etablering af vejanlæg

4. På matr.nr. 1520a, 1563, 1602 og 1605 Udenbys Vester Kvarter må der midlertidigt oplægges ca. 36.500 m³ forklassificeret ren og lettere forurenede jord som beskrevet i ansøgningen.
5. Jorden skal oplægges på fast underlag eller gruspude på det udpegede areal.
6. Jord med forskellig forureningsgrad og -type skal holdes adskilt i mellemoplaget.
7. Jorden må ligge i mellemoplaget frem til september 2024.

Genindbygning af jord fra mellemoplag i kommende kanaler og veje

8. Jorden fra mellemoplaget jf. vilkår 4 må tilbagefyldes i de kommende kanaler og veje. Ren jord og lettere forurenede jord skal holdes adskilt ved tilbagefyldningen, enten ved at ren jord og lettere forurenede jord tilbagefyldes i hver deres kanalafsnit og vejareal og/eller ved adskillelse af signalnet.
9. Det skal registreres, hvor i kanaler og veje der indbygges henholdsvis ren jord og lettere forurenede jord, hvis ikke jorden skal analyseres igen, når kanalerne endeligt graves ud.
10. Ren jord, der ikke kan placeres i kanalerne, må udlægges på matr.nr. 1520a, 1562, 1563, 1602, 1605 og 1704a Udenbys Vester Kvarter på arealerne for de fremtidige Karré J, K og L til terrænregulering op til den fremtidige terrænkote

Tilsyn og afrapportering

11. Bygherre skal oplyse os om navnet på den til enhver tid udførende entreprenør.
12. Der skal føres løbende miljøteknisk tilsyn ved et kvalificeret firma med, at alt jordarbejde – herunder opgravning, mellemoplag samt efterfølgende udlægning af jord – sker i overensstemmelse med vilkårene i denne tilladelse. Dokumentation for tilsynene samt observationer gjort i forbindelse hermed skal indgå i den endelige afrapportering.
13. Efter at arbejdet er afsluttet, udarbejdes et notat med nedenstående punkter:
  - a. Mængde, dimensioner og typen af opgravet, mellemoplagt og genanvendt jord.
  - b. Placering på matriklerne for genindbygget ren og lettere forurenede jord.

- c. Eventuelt særlige hændelser under opgravning og genindbygning af jord.

Notatet skal sendes til os senest 3 måneder efter endt jordarbejde.

14. Der må ikke flyttes jord ud over, hvad der er beskrevet i ansøgningen og denne tilladelse. Hvis projektet ændres, eller hvis der konstateres andre forureningsforhold eller tegn herpå, skal vi straks underrettes med henblik på evt. revurdering.
15. Hvis den oplagte jord ikke genindbygges, som beskrevet i projektet, skal jorden bortskaffes.

Tilladelsen bortfalder, hvis projektet ikke er påbegyndt inden tre år efter tilladelsens dato.

Vi kan i øvrigt oplyse følgende:

- Flytning af jord bort fra arealet skal anmeldes til os og håndteres efter reglerne i kommunens regulativ for jordflytning.

Vi gør opmærksom på, at Arbejdstilsynets vejledning om arbejde i forurenede jord At-vejledning D.2.23, oktober 2008 skal følges.

Denne skrivelse angår kun forhold vedrørende forurenede jord. Andre tilladelser, som måtte være nødvendige for dette projekt, skal indhentes særskilt.

Ansøgning

Tilladelsen er givet på baggrund af ansøgning af 20. og 25. januar 2023 indsendt af MOE A/S på vegne af By & Havn. Ansøgningen drejer sig om midlertidigt jordoplag og genanvendelse af ren og forurenede jord i forbindelse med anlæggelsen af nye kanaler, et nyt vejareal, hvorunder der skal være nye hovedforsyningsledninger, samt omlægning af eksisterende fjernvarmeledning på matr. 1704a, 1704b, 1634, 1520a, 1562, 1563, 1605, 1602, 1611 og 1600 Udenbys Vester Kvarter, Enghave Brygge, 2450 København SV.

Følgende supplerende materiale fra ansøgeren har indgået i sagen:

- Mail af 7. februar 2023 fra MOE A/S med supplerende oplysninger.

Projektet

I den sydøstlige del af Enghave Brygge skal der etableres spuns i forbindelse med et kommende kanalsystem, der består af en hovedkanal, tre sidekanaler og tre broer. Derudover etableres en ny vejforbindelse i forlængelse af Nelson Mandelas Allé, som tilsluttes til Alfreds Nobels Bro. Nye forsyningsledninger (vand, spildevand og el) skal

anlægges, og en eksisterende fjernvarmeledning skal omlægges i den sydøstlige del af området, se figur 1.

Figur 1 Det kommende anlægsprojekt med angivelse af nye kanaler, broer, vejanlæg, den nye HOFOR fjernvarmeledning samt spuns

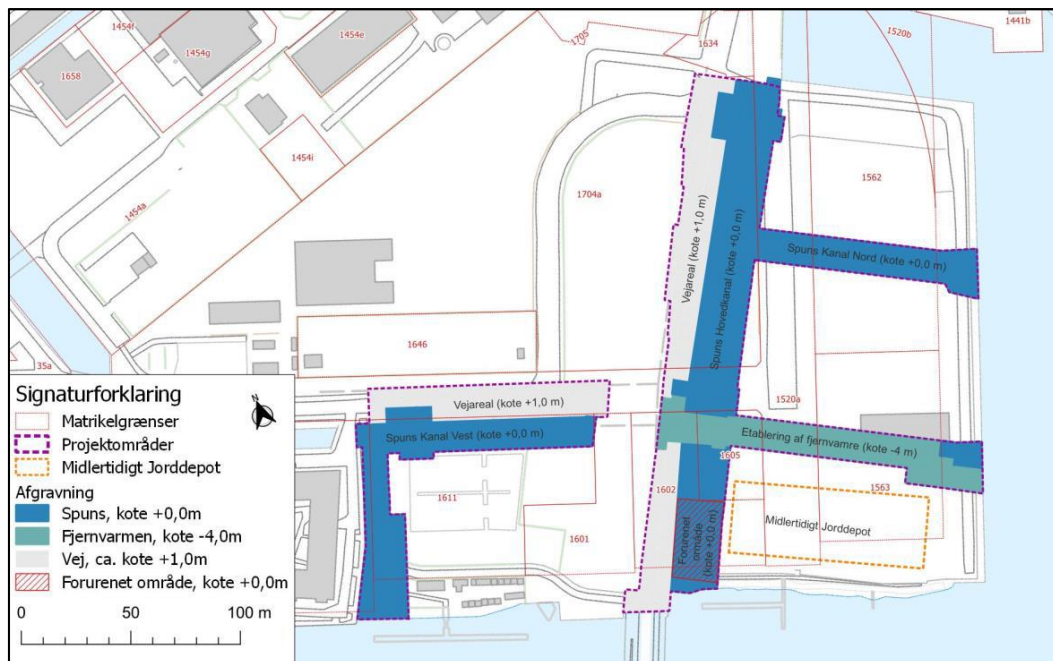
Det samlede kanalsystem udgør et areal på ca. 12.010 m² og det kommende vejareal ca. 4.850 m². Til etablering af spunsen og fjernvarmen skal der afgraves ned til mellem 2,4 og 6,4 m u.t. og under vejarealet ned til ca. 1,0-1,2 m u.t. Det forventes, at der skal afgraves ca. 41.800 m³ jord, hvoraf op til 36.5000 m³ forventes at kunne genindbygges i de udgravede kanaler og fjernvarmetracé.

Etablering af spuns

Den første anlægsfase omfatter etablering af spuns samt jordankre og stræk omkring de nye kanalsystemer på begge sider af kanalerne.

Der er udført en forklassificering af arealet for de kommende kanaler og vejareal. Jord afgravet i første anlægsfase, der overskrider afskæringskriteriet, opgraves og bortkøres direkte til godkendt jordmodtager.

Den resterende mængde jord, både ren og lettere forurenede jord, som er under afskæringskriteriet, lægges i et midlertidigt oplag på det sydøstlige hjørne af projektarealet til senere genindbygning i kanalerne, der fremgår af figur 2. Det midlertidige oplag vil blive indrettet med fast underlag enten i form af jernplader eller 5-10 cm gruspude. Jorden af forskellige forureningsgrader oplægges i jordmiler, der holdes tydeligt adskilt.

Figur 2: Oversigtskort over det kommende kanalsystem samt arealet for mellemoplag af ren og lettere forurenede jord.

Opfyldning af kanaler

Efter den første anlægsfase er afsluttet, genindbygges den rene og lettere forurenede jord i de udgravede kanalsystemer. Den tilbagefyldte jord i kanalerne skal ligge her, indtil det omkringliggende byggeri er opført, hvorefter jorden fra kanalerne opgraves og bortskaffes.

I fjernvarmetracéet i kote -4,0 til -2,2 m, tilbagefyldes udelukkende ren jord, som senere skal danne en permanent ren havbund i kanalen.

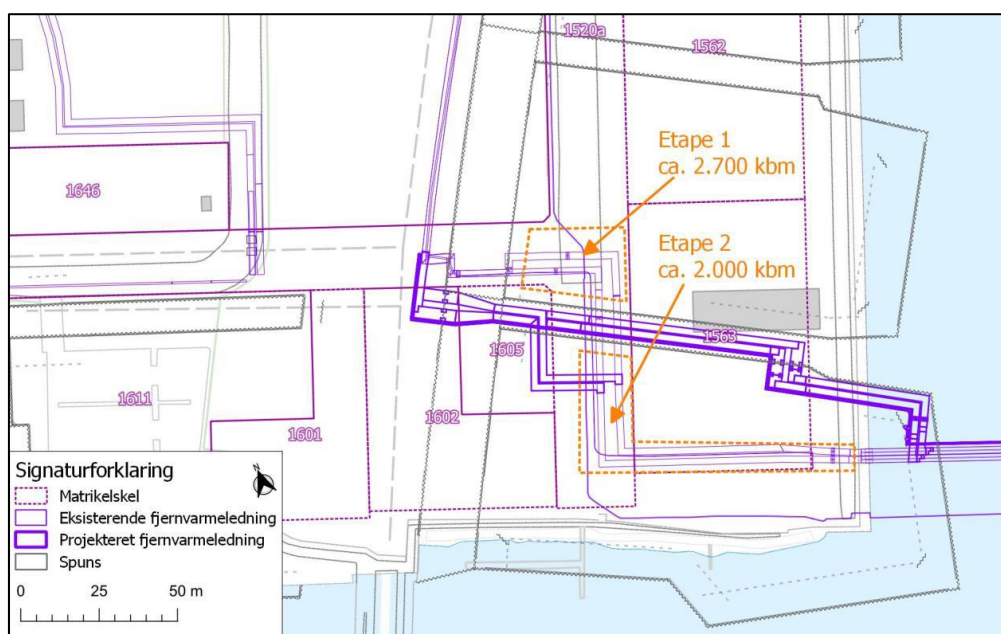
Lettere forurenede jord tilbagefyldes i den sydlige del af hovedkanalen, hvor der er konstateret forhøjet indhold af kulbrinter. Derudover indbygges den resterende rene og lettere forurenede jord i forskellige områder, og hvor det giver mening i forhold til projektets fremdrift, og i det omfang det er muligt. Hvis den rene og lettere forurenede jord indbygges i samme kanal, vil det holdes synligt adskilt med et signalnet. Ren jord, der ikke kan placeres i kanalerne, udlægges på de fremtidige Karré J-L til opbygning op til den fremtidige terrænkote. Terrænet på de fremtidige Karré J-L forventes at skulle hæves med ca. 0,3-0,5m, fra den nuværende terrænkote op til omkring +2,70 m.

Omlægning af eksisterende fjernvarmeledning

Omlægningen omfatter gravearbejder i forbindelse med afgravning og afpropning af den eksisterende HOFOR fjernvarmeledning. Områder udenfor den kommende spuns afgraves, og jorden tilbagefyldes efterfølgende i samme udgravning uden analyser, se figur 3.

En del af omlægningen af fjernvarmeledningen ligger indenfor den kommende spuns, der er forklassificeret, og jorden herfra håndteres som beskrevet i afsnittet om etablering af spuns. De øvrige områder, markeret med orange på figur 3, er ikke prøvetaget. Områderne omfatter ca. 4.700 m³ jord, der afgraves og oplægges midlertidigt langs udgravningen. Jorden tilbagefyldes i samme udgravning til samme niveau som før. Jorden fra udgravningen holdes adskilt fra al prøvetaget jord.

Hvis der ved gravearbejdet konstateres uforudset forurenet jord enten i form af syn eller lugt, holdes jorden adskilt fra den øvrige jord, miljøtilsyn tilkaldes og kommunen informeres.

Figur 3 Oversigtskort over gravearbejde ved den eksisterende fjernvarmeledning, udført over to etaper, samt den kommende fjernvarmeledning og spuns. Datakilde: Dataforsyning.dk.

Forurening

Enghave Brygge er fra 1901-1904 opbygget med ukontrolleret overskudsjord og byggeaffald oven på den oprindelige havbund. I 1948 bliver området rømmet, og derefter og frem til omkring 1980 er arealerne på Enghave Brygge blevet anvendt til engroshandel med brændstof og depot for brændsel som kul, smedning og håndtering af metal, maskine og kemisk industri. Efter 1980 har arealerne primært blevet anvendt til oplagrings- og pakhuse, parkeringsplads, autoreparationsværksteder, samt aktiviteter i forbindelse med sporbaseret trafik såsom opstilling af overjordiske oliebeholdere og andre tanke.

Den største del af arealet har, siden 2018, været anvendt som byggeplads for den kommende metro-tunnel og station på Enghave Brygge, som åbner i 2024.

Fra september til december 2022 er der udført en forklassificering i 204 af 345 felter af projektområdet for nye kanaler og veje. Der er udtaget prøver for hver 0,33 m ned til dybest 6,33 m.u.t. Der er analyseret for tungmetaller, PAH'er og kulbrinter i 2.438 prøver, hvoraf 83% er rene, 13% er lettere forurenede og 4% er kraftigt forurenede.

Hoveddelen af de kraftigere forurenede prøver er fundet i den sydlige del af hovedkanal L, hvor DSB tidligere har haft opstillet over- og underjordiske oliebeholdere. I dette område er der fundet et indhold af tunge kulbrinter på 1.100 mg/kg TS og lette kulbrinter på 3.400 mg/kg TS. Olieforureningen er konstateret i fyldlaget, fra 1,0 til 4,0 m u.t. og i et område på ca. 650 m². I kanal syd er der fundet det højeste indhold af tunge kulbrinter på 3.400 mg/kg TS i de øverste 0,33 m.u.t.

Område for Miljø og Bylivs vurdering

Den jord, der planlægges genanvendt, forudsættes at være lettere forurenet og ikke at udgøre nogen risiko for negativ grundvandspåvirkning.

Det er således vores vurdering, at hvis projektet gennemføres på de vilkår, der er nævnt i denne tilladelse, vil det ikke medføre nogen væsentlig risiko for forurening af jord og grundvand.

Der er foretaget en VVM-vurdering af projektet, jf. VVM-redegørelse af 16. juli 2014, VVM-redegørelse for Enghave Brygge (2014-0090576).

Vi har vurderet at projektet ikke ligger inden for Natura 2000 områder eller inden for bufferzone til Natura 2000 områder (internationalt beskyttede områder), fredede områder eller områder beskyttet efter naturbeskyttelsesloven.

Klageadgang

Der kan klages over afgørelsen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet frem til fire uger, efter afgørelsen er meddelt eller offentliggjort, jf. miljøbeskyttelseslovens §§ 91 og 93. Klagen skal indgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale klageportal inden den 5. april 2023.

Klage skal indgives via klageportalen <https://naevneneshus.dk/>, hvor selve klageprocessen, betaling af gebyr m.v. også fremgår.

Afgørelsen om Tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens §19 til mellemoplag og genanvendelse af lettere forurenet jord på Enghave Brygge, matr.nr. 1704a, 1704b, 1634, 1520a, 1562, 1563, 1605, 1602, 1611 og 1600 Udenbys Vester Kvarter, bliver annonceret på Københavns Kommunes annonceringsportal: www.kk.dk/annoncering-sportalen den 8. marts 2023.

Hvem kan klage?

Det er fastlagt i miljøbeskyttelseslovens §§ 98-100, hvem der er klageberettiget. Det fremgår bl.a. af lovens § 98, stk. 1, nr. 1 og 2, at afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, kan klage. Derudover er bl.a. en række lokale og landsdækkende organisationer klageberettigede efter bestemmelsen.

Opsættende virkning

Hvis afgørelsen påklages, er udgangspunktet efter miljøbeskyttelsesloven, at klagen ikke vil have opsættende virkning, jf. lovens § 96, stk. 1. Efter samme bestemmelse kan Miljø- og Fødevareklagenævnet imidlertid beslutte at give en eventuel klage opsættende virkning.

Søgsmål

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved domstolene, skal der anlægges sag inden 6 måneder fra meddelelse eller offentliggørelse af afgørelsen, jf. miljøbeskyttelsesloven § 101, stk. 1.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte Janne Andersen eller Jeppe Ankersen på e-mail jordforurening@kk.dk eller tlf. 30702098.

Med venlig hilsen

Janne Andersen

/

Jeppe Ankersen

Kopi:

MOE A/S v. Karlotta Thórhallsdóttir (kath@moe.dk)
Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Øst
(trost@stps.dk)
Danmarks Naturfredningsforening (dnkoebenhavn-sager@dn.dk)
Københavnerne Miljøforening (ivan@helsinghof.dk)
Greenpeace (hoering.dk@greenpeace.org)
Region Hovedstaden (miljoe@regionh.dk)